

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
"ТАЛАР" КОММЕРЦИЯЛЫҚ ЕМЕС АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ

«КЕЛІСІЛДІ»

ҚР БҒМ хатымен бекітілген

17.07.2021 ж.

№ 4868-4-7495 / 13-3

«БЕКІТЕМІН»

«Talar» KEAҚ

президенттің м.а.

С.Татибеков

_____ 2021 ж.

**«Кадрларды даярлау жүйесін дамытудың халықаралық тәжірибесін
ескере отырып, ТЖКБ ұйымдарының педагогтері мен басшыларының
кәсіби құзыреттерін жетілдіру»
жаттықтырушылардың біліктілігін арттыру (даярлау) курстары
бойынша
БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ**

Дайындаған:

«Talar» KEAҚ

Жобалар және әлеуметтік
әріптестік басқармасы

Нұр-Сұлтан, 2021 жыл

Әзірлегендер:

Жанайдаров Нұрдәулет Дәулетбекұлы – «Talar» КЕАҚ жобалар және әлеуметтік әріптестік басқармасының басшысы

Бекташов Эльнур Махмуджанович – «Talar» КЕАҚ жобалар және әлеуметтік әріптестік басқармасының бас менеджері

Боженев Аскар Заипович – «Talar» КЕАҚ жобалар және әлеуметтік әріптестік басқармасының бас менеджері

МАЗМҰНЫ

1 бөлім.	Жалпы ережелер	4
2 бөлім.	Глоссарий	4
3 бөлім.	Бағдарламаның тақырыбы	5
4 бөлім.	Бағдарламаның мақсаттары, міндеттері және күтілетін нәтижелері	5
5 бөлім.	Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны	6
6 бөлім.	Оқу процесін ұйымдастыру	9
7 бөлім.	Бағдарламаны оқу-әдістемелікпен қамтамасыз ету	9
8 бөлім.	Оқыту нәтижелерін бағалау	10
9 бөлім.	Курстан кейінгі сүйемелдеу	10
10 бөлім.	Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі	11

1-бөлім. Жалпы ережелер

«Жас маман» жобасы аясында шетелдік сарапшыларды тарту жөніндегі қызметтер» мемлекеттік тапсырмасы шеңберінде жаттықтырушыларды курстық оқытудың (даярлаудың) білім беру бағдарламасы (бұдан әрі - Бағдарлама) жаттықтырушыларда халықаралық стандарттарды енгізу, «Жас маман» жобасы шеңберінде кадрлар даярлау бағдарламаларын жаңарту бойынша қабілеттері мен дағдыларды қалыптастыру үшін әзірленді.

«Жас маман» жобасын іске асыру, кадрларды даярлаудың халықаралық тәжірибесінің негізгі үрдістерін ескере отырып, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру (бұдан әрі – ТжКБ) ұйымдарының қызметін жаңғыртуға және жетілдіруге ықпал етеді.

Нәтижесінде ТжКБ жүйесі ұлттық экономиканың болмысына және жұмыс берушілердің қажеттіліктеріне сәйкес оқу процесін құруға ықпал ететін құралдарды, технологиялар мен алгоритмдерді қолдану арқылы әлемдік қоғамдастықта танылған, жаңартылған оқу бағдарламаларын іске асыратын білікті педагог және басқарушы кадрларға ие болады.

2-бөлім. Глоссарий

Аккредиттеу - объектінің белгіленген критерийлер мен көрсеткіштерге (стандартқа) сәйкестігін ресми растау тәртібі.

Білім беру саласындағы жол картасы – білім беру саласының сапасын жақсарту мақсатында әзірленген жоспар.

Үздіксіз оқыту (ағылш. lifelong learning) – жеке тұлға мен қоғамның қажеттіліктеріне сәйкес мемлекеттік және мемлекеттік емес институттар жүйесін пайдалану негізінде өмір бойы жеке тұлғаның білім беру (Жалпы және кәсіби) әлеуетін өсіру процесі.

Нормативтік құқықтық акт (НҚА) – қағаз жүзіндегі жазбаша ресми құжат және республикалық референдумда қабылданған немесе заңның нормаларын белгілейтін, оларды өзгертетін, толықтыратын, тоқтататын немесе тоқтата тұратын уәкілетті орган қабылдаған, белгіленген үлгідегі бірдей электрондық құжат.

«Жас маман» жобасы – 2019 жылдың 23 қаңтарында Жастар жылының ашылу салтанатында берілген Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті Н.Ә.Назарбаевтың тапсырмасына сәйкес әзірленген жоба. Жобаның мақсаты – ең көп сұранысқа ие 100 мамандық бойынша 180 колледж бен 20 университетті жаңарту және білікті мамандар даярлаудың халықаралық тәжірибесін енгізу.

Кәсіби даму – кәсіби міндеттерді орындау және мансаптық өсуді қамтамасыз ету үшін қажетті білім, білік, дағды және жеке қасиеттер спектрін жоспарлы, жүйелі түрде алу, жетілдіру және кеңейту процесі.

Жұмыс беруші –Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасында,

келісімдерде, еңбек, ұжымдық шарттарда және актілерде көзделген құқықтар мен міндеттерді жүзеге асырудан туындайтын еңбек қатынастарында қызметкер тұратын жеке немесе заңды тұлға.

Басшы – заңның, басқа нормативтік құқықтық актілердің немесе ұйымның құрылтай құжаттарының күшімен осы ұйымды басқаратын немесе оның жалғыз атқарушы органының функцияларын орындайтын тұлға.

Soprano Group - жасанды интеллектті оқыту ортасын құра отырып, ғаламдық онлайн-білім беруді бастаушы, Солтүстік Еуропадағы жетекші жеке меншік тренингтік компаниясы. Компания жоғары білікті серіктестермен және университеттермен ынтымақтастықта барлық еуропалық елдерде қолданылатын кәсіби біліктілік, дипломдар және сертификаттар береді.

3-бөлім. Бағдарламаның тақырыбы

Бағдарламаның мазмұны келесі бағыттарға сәйкес келетін тақырып бойынша оқу материалдарын қамтиды:

- «Қазақстанның ТЖКБ дамыту стратегиясы. ТЖКБ жүйесін дамытудағы халықаралық тәжірибе», соның ішінде ТЖКБ жүйесінің қызметін реттейтін нормативтік құқықтық актілерді зерделеуді қамтамасыз етеді;
- «Халықаралық аккредитация талаптары негізінде әзірленген халықаралық талаптарға сәйкес кадрлар даярлау үшін қажетті материалдарды зерттеуді жоспарлайтын стандарттар (регламенттер, ережелер және т. б.) талаптарына сәйкестікті бағалау рәсімдері»;
- ТЖКБ ұйымының стратегиялық жоспарын әзірлеу және бекіту тәртібіне байланысты мәселелерді ашатын «ТЖКБ ұйымдарын дамытудың стратегиялық жоспарлануы»;
- «Soprano Group (Финляндия) әзірлеген білім беру бағдарламалары негізінде жұмыс оқу бағдарламалары мен жоспарларын әзірлеу»;
- «Қашықтықтан оқытудың цифрлық құралдарын, нысандары мен әдістерін, оның ішінде онлайн-форматта білім беру процесіне енгізу».

4-бөлім. Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері

Бағдарламаның мақсаты «Жас маман» жобасына қатысатын 180 ТЖКБ ұйымдарының педагогтері мен басшылары үшін біліктілікті арттыру курстарын одан әрі іске асыру үшін жаттықтырушыларды оқыту (даярлау) болып табылады.

Бағдарламаның міндеттері:

- ТЖКБ ұйымдарының қызметін реттейтін негізгі нормативтік құқықтық құжаттар туралы білімді өзектендіру және жүйелеу;

- ТжКБ ұйымдарының педагогтері мен басшыларының кәсіби дамуы туралы түсініктерін кеңейту;

- Жаттықтырушылық жұмыс саласындағы тәжірибелік білімі мен дағдыларды дамыту және жетілдіру;

- Білікті кадрларды даярлаудың халықаралық тәжірибесін пайдалануда педагогтар мен басшылардың кәсіби құзыреттерін қалыптастыруға және жетілдіруге ықпал ету.

Күтілетін нәтижелер:

Оқыту (даярлау) аяқталғаннан кейін жаттықтырушылар:

1) негізгі жаттықтырушылық әдістемелер мен құралдарды тиімді пайдаланады;

2) ТжКБ ұйымдарының қызметін реттейтін нормативтік құқықтық актілерді қолданады;

3) әзірлейді:

- аккредиттеуден өтудің Жол картасының жобасын;

-ТжКБ ұйымдарының педагогтері мен басшылары үшін біліктілікті арттыру курстарын өткізуге арналған оқу-әдістемелік материалдарды;

- ТжКБ ұйымының стратегиялық даму жоспарының жобасын;

4) оқыту процесінде әзірленген оқу материалдарын өз тәжірибесінде және біліктілікті арттыру курстарын өткізу кезінде пайдалана алады;

5) көрсетеді:

- жаттықтырушының жеке даму траекториясын;

- топтық жұмысты басқару дағдылары, ТжКБ ұйымын басқару әдістері, нысандары мен тәсілдері.

5-бөлім. Бағдарламаның мазмұны мен құрылымы

ТжКБ ұйымдарында білім беру процесін жаңғыртудың шарттарының бірі кәсіби құзыреттерді алуға және өмір бойы үздіксіз оқыту мәдениетін қалыптастыруға ықпал ететін жаңа оқу бағдарламаларын әзірлеу және енгізу болып табылады.

ТжКБ ұйымдарында басқарушылық менеджмент тетіктерін сауатты және тиімді құру, білім беру процесін табысты трансформациялаудың маңызды шарты болып табылады.

Тренерде белгіленген мақсат пен күтілетін нәтижелерге сәйкес келетін кәсіби білім, білік және дағдыларды қалыптастыру үшін, бағдарлама оқу материалының мазмұнын тақырыптық бағыттар бойынша меңгеруді және оқытудың қол жеткізілген нәтижелерін көрсетуді көздейді.

Сонымен қатар Бағдарламада өңірлік, ұлттық және халықаралық еңбек өмірінің қажеттіліктеріне сәйкес білікті мамандарды даярлау жөніндегі оқу бағдарламаларын әзірлеудің халықаралық тәжірибесін зерделеу көзделген. Оқытылған тәжірибе, жаттықтырушыға өз тәжірибесінде және ТжКБ ұйымдарының педагогтері мен басшылары үшін біліктілікті арттыру курстарын

өткізу кезінде даярлау процесінде әзірленген оқу материалдарын әзірлеуге және пайдалануға мүмкіндік береді.

Оқыту (даярлау) кезеңінде жаттықтырушыларға, оларды өздерінің жаттықтырушылық қызметінде пайдалану үшін жұмыс әдістері мен тәжірибеден алынған мысалдар ұсынылатын болады.

Курстық оқытудың жалпы көлемі кемінде 63 академиялық сағатты құрайды, оның ішінде жаттықтырушылардың өзіндік жұмысы 27 сағаттан кем емес, оқыту ұзақтығы 2 аптаны құрайды.

Оқу жоспары

№	Сабақтың тақырыптары	Өткізу кезеңі, ай	Аудиториялық сабақ	Жаттықтырушының өзіндік жұмысы / Жұмыс орнындағы тәжірибе	Оқыту нәтижелерін көрсету	Барлығы
1	2	3	4	5	6	7
1	«Қазақстанның ТЖКБ дамыту стратегиясы. ТЖКБ жүйесін дамытудағы халықаралық тәжірибе» бағыты					
	<p>- ТЖКБ жүйесінің қызметін реттейтін, оның ішінде «Жас маман» жобасына қатысты нормативтік құқықтық актілерді зерделеу</p> <p>- сауалнама нәтижелерін талдау: "Жас Маман" жобасы шеңберінде Қазақстанда ТЖКБ ұйымдарын бағалаудағы халықаралық тәжірибе;</p> <p>- ТЖКБ жүйесінде білім беру процесін реттейтін НҚА бойынша қысқаша анықтамалық карта әзірлеу</p> <p>Оқыту нәтижесі: НҚА бойынша анықтамалық карта жасау арқылы НҚА-ны өзінің кәсіби тәжірибесінде қолдана білу</p>		2	2		4
2	«Халықаралық талаптарға сәйкес ТЖКБ ұйымдарын аккредиттеу (білім беру қызметін бағалау) рәсімінің мазмұны мен тәртібі» бағыты					
	- ТЖКБ-дағы Еуропалық аккредиттеу агенттіктері және сапаны қамтамасыз ету желілері (EQAVET) ;		2	2	2	6

	<p>- республикалық аккредиттеу агенттіктері; - аккредиттеу талаптары;</p>				
	<p>Оқыту нәтижесі: Аккредиттеу қағидаттары мен рәсімдерін білу, білім беру сапасын қамтамасыз ету үшін оларды тәжірибеде қолдана білу;</p>				
3	«ТЖКБ ұйымын дамытуды стратегиялық жоспарлау» бағыты				
	<p>- ТЖКБ ұйымының стратегиялық даму жоспарының мазмұны мен құрылымы; - стратегиялық жоспарда айқындалған ТЖКБ ұйымдары қызметінің түйінді көрсеткіштері; - стратегиялық жоспарлаудың негізгі тәуекелдерін ескере отырып, стратегиялық жоспарды әзірлеу және бекіту тәртібі.</p>		2	4	2
	<p>Оқыту нәтижесі: Ұйымның стратегиялық даму жоспарын құра білу; ТЖКБ ұйымының стратегиялық даму жоспарын әзірлеу дағдыларын көрсету</p>				8
4	«Soprano Group (Финляндия) әзірлеген білім беру бағдарламалары негізінде жұмыс оқу бағдарламалары мен жоспарларын әзірлеу» бағыты				
	<p>- шетелдік әріптестің білім беру бағдарламаларының ерекшелігі - «Жас маман» жобасының шетелдік серіктесі ұсынған білім беру бағдарламалары негізінде оқу жұмыс жоспарлары мен бағдарламаларын әзірлеу кезеңдері</p>		8	11	6
	<p>Оқыту нәтижесі: Кадрларды даярлаудың шетелдік тәжірибесін ескере отырып, оқу жұмыс жоспары мен бағдарламасын әзірлеудің білімі мен іскерлігі; Жұмыс оқу жоспары мен бағдарламасының жобасын әзірлеудің дағдыларын көрсету</p>				25
5	«Цифрлық құралдарды, қашықтықтан, оның ішінде онлайн-форматта оқытудың нысандары мен әдістерін білім беру процесіне енгізу» бағыты				

	- білім беру үрдісіндегі заманауи телекоммуникациялық технологиялар - қашықтықтан оқытудың құралдары, оның ішінде онлайн-форматта;		6	8	6	20
	Оқыту нәтижесі: -Заманауи цифрлық технологияларды білу, қашықтықтан оқытудың құралдарын қолдана білу; -қашықтықтан оқытуда ақпараттық технологияларды қолдана отырып, демонстрациялық сабақтың жобасын көрсету.					
	Барлығы		20	27	16	63

6-бөлім. Оқу үрдісін ұйымдастыру

Бағдарлама бойынша оқу үрдісін ұйымдастыру, сабақтарды (теориялық және тәжірибелік) онлайн форматта өткізуді көздейді.

Білім беру үрдісінің тиімділігін арттыру үшін бағдарламаны іске асыру инновациялық білім беру технологиялары, оның ішінде ақпараттық-коммуникациялық технологиялар, бағалаудың критериалдық әдістері, оқыту мен бақылаудың әртүрлі нысандары негізінде жүзеге асырылады.

Бағдарлама оқытудың белсенді және интерактивті әдістерін қолдануды көздейді: дидактикалық ойын, нақты жағдайларды талдау, проблемалық мәселелерді шешу, ми шабуылы, "тыныш" шабуыл, кейс-стади, пікірталас, рөлдік ойын, диалогтық алаң, жобалар әдісі, проблемалық әдіс, кері байланыс және рефлексия әдісі.

Оқыту семинарының маңызды бөлігі өңірлік, ұлттық және халықаралық еңбек өмірінің қажеттіліктеріне сәйкес, білікті мамандарды даярлаудың оқу бағдарламаларының халықаралық тәжірибесін зерделеу болып табылады.

7-бөлім. Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету

Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету оқу-жоспарлау құжаттамасымен ұсынылған:

- «шетелдік әріптес дайындаған халықаралық аккредиттеуге қойылатын талаптар негізінде әзірленген халықаралық талаптарға сәйкес кадрлар даярлау үшін халықаралық деңгейде танылған шетелдік қауымдастықтар (орталықтар, кеңестер, кәсіптік қоғамдастықтар және т. б.) стандарттарының (регламенттерінің, қағидаларының және т. б.) талаптарына сәйкестігін бағалау рәсімінен өту жөніндегі Жол картасының» макеті;

-«ТжКБ ұйымдарын дамытудың стратегиялық жоспарын әзірлеу

жөніндегі әдістемелік ұсынымдар»;

-«Soprano Group (Финляндия) әзірлеген (core curricula) білім беру бағдарламалары негізінде оқу жұмыс бағдарламалары мен жоспарларын әзірлеу жөніндегі әдістемелік ұсынымдар»;

- бағдарлама бойынша оқу нәтижелерін бағалау критерийлері;
- бағдарламаны оқыту нәтижелері бойынша рефлексия нысандары;
- қорытынды бағалау парағы.

8-бөлім. Оқу нәтижелерін бағалау

Бағдарлама шеңберінде білімді бағалау және бақылау нысаны оқыту мен бағалау процестерін интеграциялау жүйесі бойынша жүргізіледі.

Бағдарлама екі негізгі критерий бойынша бағалауды ұсынады:

- 1) бағдарламаның мақсаты мен күтілетін нәтижелерін білу және түсіну;
- 2) өзінің кәсіби қызметінде жаңа білімді тәжірибелік қолдану біліктері мен дағдылары.

Оқыту семинарының барысында және соңында бағалау жүргізіледі.

Бағдарламаның тақырыптық бағыттары аяқталғаннан кейін жаттықтырушы қол жеткізген оқу нәтижелерін көрсетеді.

9-бөлім. Курстан кейінгі сүйемелдеу

Жаттықтырушының қызметін курстан кейінгі сүйемелдеу – жаттықтырушы ретінде оның кәсіби қызметін мониторингтеу және кеңес беру, әдістемелік көмек көрсету арқылы жаттықтырушының кәсіби құзыреттілігін дамытуды қамтамасыз ететін іс-шаралар жүйесі.

Жаттықтырушылардың қызметін курстан кейінгі сүйемелдеуді өткізу нысандары:

- ТЖКБ ұйымдарының педагогтері үшін кемінде бір оқыту семинарын немесе тренингті немесе біліктілікті арттыру курсына курстық оқытудан өткеннен кейін бірінші күнтізбелік жыл ішінде ұйымдастыру және өткізу;
- курстық оқытудан өткен және алған білімін, іскерлігін, дағдыларын тәжірибеде табысты қолданатын жаттықтырушыларды тәжірибе алмасу жөніндегі іс-шараларға қатысуға тарту, олардың тәжірибесін көпшілік алдында тану (бұқаралық ақпарат құралдарында жариялау);
- біліктілікті арттыру бағдарламаларын түзету.

10-бөлім. Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі

Негізгі ақпарат көздері мен ресурстар тізімі:

1. «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III заңы;

2. «Педагог мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының 2019 жылғы 27 желтоқсандағы Заңы;

3. Қазақстан Республикасы Президентінің 2018 жылғы 15 ақпандағы № 636 «Қазақстан Республикасының 2025 жылға дейінгі Стратегиялық даму жоспарын бекіту туралы» Жарлығы;

4. «Цифрлық Қазақстан мемлекеттік бағдарламасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2017 жылғы 12 желтоқсандағы №827 қаулысы;

5. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы 27 желтоқсандағы № 988 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасының білім беруді және ғылымды дамытудың 2020-2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы;

6. «Педагогтердің біліктілігін арттыру курстарының білім беру бағдарламаларын әзірлеу, келісу және бекіту қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 4 мамырдағы № 175 бұйрығы;

7. Техникалық және кәсіптік білімі бар кадрларды даярлауды, «Мәңгілік ел жастары – индустрияға!» («Серпін») жобасы бойынша қысқа мерзімді кәсіптік оқытуды, еңбек ресурстарын және қысқартылатын жұмыскерлерді қайта даярлауды, «100/200» қағидаты бойынша «Жас маман» жобасы шеңберінде еңбек нарығында сұранысқа ие білікті кадрлар даярлауды, сондай-ақ техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында кәсіпкерлік негіздеріне оқытуды ұйымдастыру және қаржыландыру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 26 қарашадағы № 646 бұйрығы.

Жаттықтырушылардың өз бетінше зерделеуі үшін ұсынылған дерек көздері мен ресурстардың тізбесі:

1. «APES PetroTechnic Жоғары колледжі» ЖШС әзірлеген «шетелдік серіктес дайындаған халықаралық аккредиттеу талаптары негізінде әзірленген халықаралық талаптарға сәйкес кадрлар даярлау үшін халықаралық деңгейде танылған шетелдік қауымдастықтардың (орталықтардың, кеңестердің, кәсіби қоғамдастықтардың және т. б.) стандарттарының (регламенттерінің, қағидаларының және т.б.) талаптарына сәйкестігін бағалау рәсімінен өту жөніндегі Жол картасының» жобасы;

2. «ТЖКБ ұйымдарын дамытудың стратегиялық жоспарын әзірлеу жөніндегі әдістемелік ұсынымдар»;

3. «Soprano Group (Финляндия) әзірлеген білім беру бағдарламалары (core curricula) негізінде әзірленген оқу жұмыс бағдарламалары мен жоспарларын әзірлеу жөніндегі әдістемелік ұсынымдар».